

ORGANİK HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALDO KASLOWSKI

“BUGÜNKÜ YATIRIM ORTAMINDA TEK BİR ÇİVİ ÇAKILAMAZ!”

Kimya sektörü, katma değerli ihracatı arttırarak çok sayıda sektörün geleceğe yönelik hedeflerini yakalamasını kolaylaştıracak imkanlara sahip. Ancak yanlış uygulamalar ülkemizdeki yatırım ortamını zedeleyerek, sektörün kalkınmasının önünde en büyük engeli oluşturuyor. Özellikle kimyasallar konusunda sektörün öncülerinden biri haline gelen Organik Holding’in Yönetim Kurulu Başkanı Aldo Kaslowski ile Türkiye kimya sektörünün ve sektördeki yatırım ortamını etkileyen yanlış uygulamaları konuştuk.

Organik Holding’in kısa hikayesi ve bugün geldiği noktayı dinleyerek başlamak isteriz...

Organik Şirketler Grubu’nun oluşumu 1924 yılında ticari faaliyetler ile başladı. Ticari faaliyetlerimiz takip eden yıllarda muhtelif, dünyaca itibarlı uluslararası şirketlerin temsilciliklerini portföyümüze katarak genişledik. Bunu yine itibarlı ve uluslararası şirketler ile lisans anlaşmaları takip etti ve bu bizi sanayici olma safhasına taşıdı. Üretim faaliyetlerimiz ve bunu geliştirmek için başlatılan Ar-Ge çalışmaları, 1965 yılından beri yürütülmekte olup, şirketlerimizin temel kültürü haline geldi. Dolayısıyla özellikle kimyasallar (specialty chemicals)

konusunda faaliyet gösteren şirketler grubumuz da bu yapısal gelişime, hizmet, teknik servis, müşteriye uygun mamul üretimi ve müşteriye katkı değer yaratmak kültürlerini içeriyor. Organik Grubu sofistike pazarlara yönelik, müşteriye katma değer yaratan ve çevre dostu ürünler ile başlıca altı bölüm altında faaliyet gösteriyor. Bu bölünme dikkate alındığında ise hizmet verdiğimiz sektörleri şu şekilde sıralayabiliriz; boya, inşaat ve beton katkı, deri, tutkal, kağıt, tekstil ve tekstil baskı, ambalaj, etiket ve bant, ağaç ve ahşap, deterjan, kozmetik, otomotiv, plastik, hijyen ve kişisel bakım, halı ve kalıp. Türkiye’de, İstanbul’da Tuzla Serbest Bölge ve Cendere yolunda üretim tesisimiz bulunuyor. Hollanda Rotterdam ve İsviçre Bellinzona’da üretim tesisimiz var.

“Kentsel dönüşüm nedeniyle veya istimlak edilerek her 25 senede bir, tesisini taşımak zorunda kalan bir sanayici olarak ülkemizde yatırım yapmanın cazibesini kaybettiğine inanıyorum” diyor Organik Holding Yönetim Kurulu Başkanı Aldo Kaslowski ve yatırım ortamının iyileştirilmemesi halinde, mevcut sanayicilerin de ülkeyi terk edeceği uyarısında bulunuyor.

Şirketinizin kimya sanayisindeki geçmişi, Türkiye kimya sanayisi ile eşdeğer. Sektördeki gelişimi en yakın tanığı olarak sizden dinlemek istesek...

Kimya sektörü, ülkemizde bugüne kadar maalesef günlük kısa vadeli hedeflerle yapılanmış ve uluslararası rekabetin ihtiyaç duyduğu kriterlerden faydalananacak şekilde konumlandırılmamıştır. Tesisler ya hammadde kaynağının yanına ya da pazara yakın bir yerde konumlandırılırken, büyümeye ve rekabetçi olmaya yönelik lojistik imkanlar hiç dikkate alınmadı. Şehirleşme ve istihdamın kolay ulaşım ihtiyacı sebebiyle, kurulan tesisler zaman içinde sanayiye uygun olmayan yerleşim yerlerinin ortasında kaldı. Yerleşim yerlerinin içinde kalan bu tesisler de, kentsel dönüşüm ile yerleşim yerlerine dönüştü ve istenen rekabetçi

Her 20-25 senede bir tesisini taşımak zorunda kalan bir sanayici olarak, ülkemizin yatırım yapma cazibesini kaybettiğini söyleyebilirim.

koşullar sağlanmasa da sınırlı imkanları olan sanayi parklarına taşınmak zorunda kaldılar. Biz, bir anlamda, üç defa istimlak olduk. Şu an Kemerburgaz Cendere yolunda bir tesisimiz var ki oradan da gidiciyiz. Bölgeyi, bizlere sanayi ruhsatı verdikten sonra, yeşil alana döndürdüler ve şimdi de kentsel dönüşüm ile yerleşime açtılar. Bir de Tuzla'da serbest bölgede tesisimiz var ve maalesef iki tesisimiz de deniz kenarında değil. Devletin kimya sektörüne bakışını bir anımı anlatarak paylaşabilirim. 1970'li yıllarda deniz kenarında olabilmek için Aliaga'da Petkim'in yanında 80 bin metrekarede yer alarak, tesisleşme için tüm onayları almıştık. Dünyanın en tehlikeli maddesi olan Etilen Oksit alacaktık. Hammaddeyi Petkim'den alacaktık. Makineler ithal edildi, kurulumu yapıldı. Fakat başka bir devlet kuruluşu geldi, eski gemileri sökmek için istimlak yapacaklarını bildirdi. O makineleri başka bir

yerde kullanamadık ve çok fazla para kaybettik. Deniz kenarından da maalesef mahrum kaldık. Biz bunu yaşadık ve hala yaşıyoruz. Şu an Cendere'de bizimle birlikte ruhsatlı Evyap ve Eczacıbaşı da vardı. Fakat bu noktada, ruhsatlı olup olmamanın pek bir önemi yok, bölge kentsel dönüşüm çerçevesinde imara açıldı; onlar da bölgeden ayrıldı, biz de ayrılacağız. Bu zihniyet değişmedikçe bu sektörün ilerlemesi mümkün değil.

40 yıl önceki sıkıntılar bugün için de geçerli mi?

Maalesef, Bakanlarımız diyor ki yatırımcıları korumaya alacağım. Samimi olabilirler fakat belediyeler, İmar Kanunu'nun 18. maddesinin 4 C maddesinde bahsi geçen Düzenleme Ortaklık Payı adı altında, arsanın yüzde 40'ını istimlak etme hakkına sahip. Bir taraftan yabancı yatırımcılara teminat veriliyor, diğer taraftan bölge istimlak ediliyor. Farklı bir ülkede yatırım yapacak olan bir sanayici, yatırımı ardından bölgenin istimlak edileceğini bilse yatırım yapmaz. Bu noktadan bakınca her 20-25 senede bir tesisini taşımak zorunda kalan bir sanayici olarak, ülkemizde yatırım yapmanın cazibesini kaybettiğini söyleyebilirim.

Petrokimya sektörünün Orta Vadeli Plan'a girmesi, belirttiğiniz sıkıntıların çözümüne yardımcı olabilir mi?

Petrokimya sektörünün Türkiye'nin Orta Vadeli Planı'na girmesi, yıllardır özellikli kimyasallar sektörünü temsil eden sanayicilerin ve sektör derneklerinin uğraşlarının, Türkiye'nin kalkınma planlarıyla örtüştüğünü göstermektedir. Bugün Türkiye'deki özellikli kimyasalların üreticilerinin hiçbiri, doğru bir üretim lokasyonunda değildir. Bu sektörün rekabetçi olabilmesi, orta vadeli kalkınma planında da görüldüğü üzere kümelenme ile mümkün olacaktır. Ancak bu daha başlangıç olup gerçekleşmesi için hepimize önemli roller düşmektedir. Biz, kimya sektöründeki tüm kuruluşlar olarak devlete, sektörün önemini ya tam olarak anlatamadık ya da onlar

anlayamadı. Avrupa'da Almanya gibi birkaç ülke dışında tüm kimya sanayicileri, Avrupa'dan çıktı. Türkiye'de geçmişte bir kümelenme oluşsaydı ve yatırımcı önünü görebilseydi, bu şirketler Türkiye'ye çekilebilirdi. Fakat bugün Türkiye'deki mevcut sanayiciler dahi gidebilir. Çünkü Türkiye'nin konum olarak da cazibesi kalmadı. Lojistik maliyetleri çok düştü ve üreticiler pazarlara çok rahat ulaşabiliyor.

Dünya değişiyor, çevre bilinci her geçen gün daha çok artıyor. Kimya sanayi, gelecekte de stratejik önemini koruyacak mı sizce? Farklı sektörlerde değer katması nedeniyle kimya sektörü, Türkiye'nin geleceğe yönelik hedeflerinde kritik bir rol üstlenmektedir. Kimya sektörü katma değerli ihracatı arttırarak, çok sayıda sektörün geleceğe yönelik hedeflerini yakalamasını kolaylaştıracak imkanlara sahip. Bütün dünyanın istatistiklerine bakarsanız, en fazla katma değer yaratan sektör kimyadır. Katma değer yaratacak olan kimyasal maddeler var. Bunları tıpkı bir terzi gibi müşteriye uygun bir şekle getiriyoruz. Bir örnek vermek gerekirse, Almanya Havayolları işçilerinin sendikası, bagajlara koyulan etiketler yırtılırken çıkan sestten çok rahatsız oldukları için 'grev yapacağız' diyorlar. 10 yıl önce bu yaşandı. Onlar için hem yapıştırıcılığı olan hem de ses çıkartmayan etiket yaptık. Müşteriye böyle katkı değer yaratıyoruz. Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri de aslında kimya sektörünü, rekabetçi olmanın gereği olan kümelenme hedeflerine yönlendirmektedir. Kimya sektöründe amaç, 'economies of scale' çerçevesinde hizmetleri oluşturarak, hem ekonomik hem de en üst standartlarda hizmet imkânına olanak sağlamaktır. Çevre bilincinin kimya sektörünü etkilemesine gelince, bir örnek vereyim: Biz Rotterdam'da polimer yapıyoruz. Polimerlerin hepsi 30-40 yıl önce solvent bazlıydı, hiçbir ekolojik değildi. 35 yıl içinde bu polimerlerin yüzde 99'u kullanılamaz hale geldi. Belki yüzde 1'i kaldı.

Bütün dünya artık su bazlı polimerler kullanıyor. Biz ve rakiplerimiz ekolojik, doğada kendiliğinden yok olabilen türlerden polimerler yapıyoruz artık.

Gelişen Teknolojiyi de eklediğimizde çoğu sanayide olduğu gibi kimya sektöründe de bir form değişikliğinden bahsedebilir miyiz?

Kimya sektörü, gelişen teknolojilere adaptasyonu en kolay ve üst düzeyde olacak sanayilerin başında gelmektedir. Dijitalleşme ve Endüstri 4.0, bu sektörün dokusuna diğer sektörlerden daha fazla nüfuz etmiştir. Yıllardır otomasyon, ihtiyaçtan öte sektörün olmazsa olmazı konumundadır. Tüm sektörlerde robotlaşma, otomasyon hız kazanıyor. Kimya sektörü de yıllardır üretimlerinde çevre ve sürdürülebilir kalite devamlılığı için elleçlemeyi kaldırarak, otomasyon uygulamaktadır.

Değişen dünya ile birlikte yeni iş alanları ve meslek grupları oluşuyor. Yeni jenerasyonun kimya sektörüne ilgisi nasıl?

İsviçre'de bizim ufak bir rakibimiz vardı. 60 yaşına gelince şirketi devretmek istedi. Oğulları vardı fakat kimisi ressam olmuş, kimisi şarkıcı olduğu için kimya sanayisine ilgi duymamışlar. Firmasını bana satmak istedi ama sonra vazgeçti çünkü çok seviyordu işini. 70 yaşına gelince yine satmayı düşündü fakat yine bırakamadı şirketini. Ancak 80 yaşına gelince "Bu iş bitti artık. Sen bizim en büyük müşterimizsin, sen alır mısın?" dedi. Onun oradaki şirketin başkanı olarak kalması şartıyla almayı kabul ettik. Avrupa bu problemi yaşıyor ama Türkiye'nin böyle problemi yok. Türkiye genç bir nüfusa sahip, nüfusun yüzde 50'si 30 yaşında. Bizim sermayemiz, nüfusun genç olmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla inovasyonu, işgücünü, vizyonu da sermayemiz üzerine tesis etmeliyiz. Yapmamız gereken bir şey var, kurumlaşmamız gerekiyor. Türkiye'de kurumsallaşma olmazsa hiçbir şey yapılamaz. Bizim şirketimiz dört sene önce kurumsallaşma anlaşması yaptı. Fakat bu konuda da yapılacak çok işimiz var.

5.2

TRİLYON DOLAR

Kimya Sanayisinin Küresel Pazar Büyüklüğü

Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri de aslında kimya sektörünü, rekabetçi olmanın gereği olan kümelenme hedeflerine yönlendirmektedir.